

קה:

עין משפט
זר מצוה

כל הבשר פרק שמיני הולין

מסורת הש"ס

א) עיניו ח: ע"פ.
ב) וילי דרב חיילא.
ג) ויניו רבה בר נתני.
ד) עין רבי שמעון.
ה) ויניו רבי יוחנן.
ו) ויניו רבי יוחנן.
ז) ויניו רבי יוחנן.
ח) ויניו רבי יוחנן.
ט) ויניו רבי יוחנן.
י) ויניו רבי יוחנן.

סולדת. נכחית. אם היד סולדת בהן גבולו וגבולו מתורת מים: איכה דמסני לה אסיפא. לא שני לחמורים כחמין לא: מכלל כו. דנהנך דאסר לחמורים שרי כחמייס' על כל חליפתך אכול חמורים

לא שנו אלא בין תבשילי' לתבשילי'. אומר רבינו שמואל דמירי בשניהם של בשר או בשניהם של גבינה אכל בין תבשיל של בשר לגבינה שלפניו חונה אכל לגבינה של אחריו לא קאמר דאפילו נבטילת ידים אסור לאכול עד סעודה אחרת כדאמר לעיל אכל בשר אסור לאכול גבינה ואין נראה לר"ת דבין תבשיל לגבינה משמע תבשיל תחלה כדאמר לעיל כמה ישהה בין בשר לגבינה ולא כלום ופרין והא אמר רב מסדא אכל בשר אסור לאכול גבינה אלא כמה ישהה בין גבינה לבשר כו' ועוד בין תבשיל לתבשיל בשניהם של בשר או של גבינה למה יש לו ליעול כלל ומפרש ר"ת דבין תבשיל לתבשיל היינו בין תבשיל לבשר לתבשיל של גבינה דלפן תבשיל אלא העסק והגבינה גבינה וליכא אלא טעם לא החמירו שיהא חונה ליעול דיו בנימיס ואינו אלא רשות אכל בין תבשיל לבשר לגבינה שהגבינה צעין חונה וימנן פירוש זה אף לדברי האוסרין לאכול גבינה אחר בשר באומה טעודה אלא נבטילה וקיימת:

כא א מיי פיו מהלי' נכרות הלכה טו טועי' אר"ח מ' קפא ספיק ג ויניו: כב ב מיי שט טועי' אר"ח מ' קא ספיק ויניו:
גב ג מיי פיו מהלי' נכרות הלכה טו טועי' אר"ח מ' קפא ספיק ג ויניו: כב ב מיי שט טועי' אר"ח מ' קא ספיק ויניו:
גב ג מיי פיו מהלי' נכרות הלכה טו טועי' אר"ח מ' קפא ספיק ג ויניו: כב ב מיי שט טועי' אר"ח מ' קא ספיק ויניו:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה אביי קל עשבים: וכן עיניו דף סח פ"ב חילוף דמלא: ויניו:

עניו רש"י

אישטורדישוין: עילוף. הלם: מרובה. אישטורדישוין: קאף.

מוקף רש"י

שמלה סדומית יש, ואחר רבנן אמר כל חליפתך אכול מלח, ומשום מלח שגבולו לא נאכלתו מתיקו מים לחמורים ודבריו היו שמה סדומית דקה היא מלח ודבוקת נד ואינה יבשת ויבשה לר"ת. כי קורטא בברא, כגור מלח כי טעם מחולף מלח סדומית כמין קורט קטן ודבריו שם. נשורדאה. פירוש: ופסחים ק"א. מטה סדומיתא, נכחית היא היתה דשכפיה ואסתיה לכרע ולא זיה ממקום אחר. אמרו איהו מילתא. על די שם עברה שם. אלא מקנא לכר בחספא. אלוט לפשות לכל כשפים אלוט. ולא קטיל לכו כיה אמטיבו. ולין חסם היבין כיה נבטילת. ולא אכיל לכו ירקא מבישא דאסר בינאה. אין חסם מולין בינאה. אין חסם מולין שם ויפשא וכל מלחה שזינדין הנניס ואילויס, אכל חסם מולין האתיה מחילה. ע"מ כל הני קשה לכשפים שם.

לעיל: ומסכתא כי קורטא כזכורא. אינה מליה אלא קורט כזכור: כל מילתא. מדד מלח כמו (שמות טו) וימודו בעומר ויכולו בעומר: מאי דריך ליעול אחריו או לא: משום ווספא. שייחון מסריה ונרלות מאוסות: למיפשי. כשאלס שמה אין לוקחין כלום מלפניו: דבר קלקלה. שמה יבעוס השמה שחפן כחזות דבר העטל וכי יבעוס יסתכן וימנן: דבר נדרה. אשטורדישוין: מוקף לארבע אפוס. שמוילאו מוקף לארבע אמות של שולמן: דכנשי נשורדא. שמכדין פירורי אכולין מן הבית: מנקירופא. לנקר הבית נקיין: מהדר אכפריס שרף דעניופא. שר הממונה על העניו היה רודף ללודו ולהביאו לדי עניות: איביל. על עשבים שנאמר: נפל לידאי.

סולדת בהן אבל היד סולדת בהן אין נוטלין בהן ואיכא דמתני לה אסיפא אחרונים אין נוטלין אלא בצונן אבל בחמין לא אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי ינאי לא שנו אלא שהיד סולדת בהן אבל אין היד סולדת בהן נוטלין כמכלל דראשונים אף על פי שהיד סולדת בהן מותר אמצעיין רשות אמר רב נחמן ילא שנו אלא בין תבשיל לתבשיל אבל בין תבשיל לגבינה חובה ^ה אמר רב יהודה בריה ^ה דרבי חייא מפני מה אמרו מים אחרונים חובה שומלח סדומית יש שמוסמא את העינים אמר אביי ומשחכה כי קורטא בכזכור אמר ליה רב אחא בריה דרשתא לרב אשי כל מלחא מאי אמר ליה לא מבעיא אמר אביי מריש הוה אמינא האי מושם מריש הוה אמר לי ^ה מר ^ה משום דשריא רוח רעה עליהו ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שקיל מידו כפתוריא כי נקיט איניש כסא למשתי שמה יארע דבר קלקלה במעודה אמר לי מר משום דקשי לרוח צרדא ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר אבל משקל ואהדורי לית לן בה ולא אמרן אלא הוקף לארבע אמות אבל תוך ארבע אמות לית לן בה ולא אמרן אלא הוקף דצריך לסעודתא אבל מידו דלא צריך לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסימא ובוכנא דתבלי מידו דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי ^ה נשורדאה משום מנקירותא אמר לי מר ^ה משום דקשי לעניותא הוהא גברא מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכיל ליה דקא והיר אנשורא טובא יומא חד כרך ^ה לייפאת איבילי אמר השתא ודאי נפל בידאי כתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה הוהא גברא מביתה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שתי אופיא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשי לכרסם מישתיה קשה לכרסם מינפה ביה קשיא לרישא מרחייה קשיא לעניותא מאי תקניה לשקיעה שקיעו לכרסם דחמרא שיכרא דשיכרא מאי דמיא לית ליה תקנתא והיינו דאמרי איניש ^ה בחר עניא אולא עניותא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא מכישא דאסר גינאה משום דמיוחי כרעבתנותא אמר לי מר משום דקשי לכשפים ^ה רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאולי בארבא אמרה להו הוהא מטרוניתא אותבן בהדיכו לא אותבוה אמרה מלתא אסרתה לארבא אמרו אינהו מילתא שרייה אמרה להו מאי איעביד לכו דלא מקנח לכו כחספא ולא קטיל לכו כינה אמניכו ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא דנפל אתכא ^ה משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשה לרתי הפה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא יתבי תותי מרזיבא משום שפכים אמר לי מר משום דשכיחי מוין הנדו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא בעו לאיתפוחי אותבוה תותי מרזיבא פקעה אתו לקמיה דמר בר רב אשי אפיק שיפורי שמתיה אתא לקמיה אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה היכי אעביד כי אותביה באונאי אמר ליה את כדוכתא דשכיחי רכוס מאי בעית את הוא דשנית ויל שלים אמר ליה השתא נמי ליבקע לי מר זימנא ואפרע קבע ליה זימנא כי מטא זימנא איעכב כי אתא אמר ליה אמאי לא אתית בומנך אמר ליה ^ה כל מילי דצייר וחתיים וכייל ומני לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מדי דהפקרא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דשרי מאי פמומא דחצבא משום ציבתא אמר לי מר משום דאיכא מים הרעים הוה בר שידא דהוה בר רב פפא אול לאתויי מאי מנהרא איעכב כי אתא אמרו ליה אמאי איעכבת אמר להו עד דחלפי מים הרעים אדהכי חזורה

רבינו גרשום

סולדת בהן. כלומר אלא שהי היד נכרת בהן אבל אחר נכרת בהן אסור: כי קורטא כזכורא. כלומר כקייטין של מלח כשפשים: שמה יארע דבר קלקלה במעודה. כלומר שסא יקפיד בשעה דנקיט סא כרייה או סאכא כן שיקה וישפנו יארע דקשי לרוח צרדא. שטול מאותו חולי: ולא אמרן אלא חוק לדי אמת. כלומר לא ירמו ולא לישקיל איניש מידו כפתוריא כי נקיט איניש כסא ותיב אתכא: אמר ליה אמרן. כלומר שרצה ליעול חוק לדי אמת מן השלחן ואי עבדי קשה לרוח צרדא לטמן דנקיט כסא ברייה: האי דכנשי נשורדא. כלומר דכנשי נשורדא. מידו דצריך לסעודתא מידו דצריכי לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסימא ובוכנא דתבלי מידו דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי ^ה נשורדאה משום מנקירותא אמר לי מר ^ה משום דקשי לעניותא הוהא גברא מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכיל ליה דקא והיר אנשורא טובא יומא חד כרך ^ה לייפאת איבילי אמר השתא ודאי נפל בידאי כתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה הוהא גברא מביתה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שתי אופיא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשי לכרסם מישתיה קשה לכרסם מינפה ביה קשיא לרישא מרחייה קשיא לעניותא מאי תקניה לשקיעה שקיעו לכרסם דחמרא שיכרא דשיכרא מאי דמיא לית ליה תקנתא והיינו דאמרי איניש ^ה בחר עניא אולא עניותא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא מכישא דאסר גינאה משום דמיוחי כרעבתנותא אמר לי מר משום דקשי לכשפים ^ה רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאולי בארבא אמרה להו הוהא מטרוניתא אותבן בהדיכו לא אותבוה אמרה מלתא אסרתה לארבא אמרו אינהו מילתא שרייה אמרה להו מאי איעביד לכו דלא מקנח לכו כחספא ולא קטיל לכו כינה אמניכו ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא דנפל אתכא ^ה משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשה לרתי הפה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא יתבי תותי מרזיבא משום שפכים אמר לי מר משום דשכיחי מוין הנדו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא בעו לאיתפוחי אותבוה תותי מרזיבא פקעה אתו לקמיה דמר בר רב אשי אפיק שיפורי שמתיה אתא לקמיה אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה היכי אעביד כי אותביה באונאי אמר ליה את כדוכתא דשכיחי רכוס מאי בעית את הוא דשנית ויל שלים אמר ליה השתא נמי ליבקע לי מר זימנא ואפרע קבע ליה זימנא כי מטא זימנא איעכב כי אתא אמר ליה אמאי לא אתית בומנך אמר ליה ^ה כל מילי דצייר וחתיים וכייל ומני לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מדי דהפקרא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דשרי מאי פמומא דחצבא משום ציבתא אמר לי מר משום דאיכא מים הרעים הוה בר שידא דהוה בר רב פפא אול לאתויי מאי מנהרא איעכב כי אתא אמרו ליה אמאי איעכבת אמר להו עד דחלפי מים הרעים אדהכי חזורה

המכשול. ואיכה דאמרי שאמרו שם ולא מוכחא מילתא: מאי אשכח לכו. שאין מכשפות שולטת כנס שאחס נשמרין מכל דבר הקשה להן: דלא מקנח לכו כחספא. אין חסם מקנחין עומנס כחנס כבית הכסא ואין חסם הורגין כינה מכלבושכס: מרזיבא. לניור המתקלה מים מן הגג: שופכין. שמה ירדו עליו מים מאוסין המקלחים מתשמיש המשמשין על הגג ושופכין מי תשמיש והן כלין לנייר: שקולאי. נטשא משאות כשכר: קעפס. ששכרה המניק: שפשיס. למניק: דאופיניה כזאנאי. הוסיבנה כזאנאי שהייתו יניו: דליירי וחסים. כלומר כזאנאי מכל אלו אין לנו רשות: דשדו מיל. השמה כד שופן תחלה מן המים לארץ: משום ליכפא. קסמין וקסין שעל פני הארץ:

חזונה

דלא משו מיא בתראי על ארעא משום זוהמא אמר לי ^ה מר ^ה משום דשריא רוח רעה עליהו ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שקיל מידו כפתוריא כי נקיט איניש כסא למשתי שמה יארע דבר קלקלה במעודה אמר לי מר משום דקשי לרוח צרדא ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר אבל משקל ואהדורי לית לן בה ולא אמרן אלא הוקף לארבע אמות אבל תוך ארבע אמות לית לן בה ולא אמרן אלא הוקף דצריך לסעודתא אבל מידו דלא צריך לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסימא ובוכנא דתבלי מידו דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי ^ה נשורדאה משום מנקירותא אמר לי מר ^ה משום דקשי לעניותא הוהא גברא מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכיל ליה דקא והיר אנשורא טובא יומא חד כרך ^ה לייפאת איבילי אמר השתא ודאי נפל בידאי כתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה הוהא גברא מביתה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שתי אופיא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשי לכרסם מישתיה קשה לכרסם מינפה ביה קשיא לרישא מרחייה קשיא לעניותא מאי תקניה לשקיעה שקיעו לכרסם דחמרא שיכרא דשיכרא מאי דמיא לית ליה תקנתא והיינו דאמרי איניש ^ה בחר עניא אולא עניותא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא מכישא דאסר גינאה משום דמיוחי כרעבתנותא אמר לי מר משום דקשי לכשפים ^ה רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאולי בארבא אמרה להו הוהא מטרוניתא אותבן בהדיכו לא אותבוה אמרה מלתא אסרתה לארבא אמרו אינהו מילתא שרייה אמרה להו מאי איעביד לכו דלא מקנח לכו כחספא ולא קטיל לכו כינה אמניכו ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכילי ירקא דנפל אתכא ^ה משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשה לרתי הפה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא יתבי תותי מרזיבא משום שפכים אמר לי מר משום דשכיחי מוין הנדו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא בעו לאיתפוחי אותבוה תותי מרזיבא פקעה אתו לקמיה דמר בר רב אשי אפיק שיפורי שמתיה אתא לקמיה אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה היכי אעביד כי אותביה באונאי אמר ליה את כדוכתא דשכיחי רכוס מאי בעית את הוא דשנית ויל שלים אמר ליה השתא נמי ליבקע לי מר זימנא ואפרע קבע ליה זימנא כי מטא זימנא איעכב כי אתא אמר ליה אמאי לא אתית בומנך אמר ליה ^ה כל מילי דצייר וחתיים וכייל ומני לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מדי דהפקרא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דשרי מאי פמומא דחצבא משום ציבתא אמר לי מר משום דאיכא מים הרעים הוה בר שידא דהוה בר רב פפא אול לאתויי מאי מנהרא איעכב כי אתא אמרו ליה אמאי איעכבת אמר להו עד דחלפי מים הרעים אדהכי חזורה

רבינו גרשום

אחא עיית שניו דבמקום רכוס הוקחה: האי דשרי מיא ספוסא דחצבא. כלומר כזאנא דרצה לשתות וסיפד מעט מים תחלה קודם שישתה: משום ציבוואתא, כלומר כשרואיתו שופכין מים בתחלה אפריה משום ציבי דאית ביה בביא שישין כן: משום דאכיל מים הרעים. כלומר דשרי עלייהו רוח רעה: